

SYLABUS PRE PRIJÍMACIE SKÚŠKY NA MGR. ŠTÚDIUM (OD AK.R. 2022/2023)
v študijnom odbore ekologickej a environmentálnej vedy, v programe ekológia a
ochrana životného prostredia

EKOZOZOLÓGIA

1. Základná terminológia v oblasti ochrany prírody (príroda, prostredie, ekosystém, biosféra, technosféra, noosféra, ekozozológia, fyziotaktika)
2. Filozofické aspekty ochrany prírody (chimérický etnos, etika ľudských aktivít v prírodnom prostredí, ekozofia)
3. Sociologické a psychologické aspekty ochrany prírody (kontraintuitívnosť, apercepcia, heteronómia, riešenia environmentálnej krízy)
4. Historický prehľad aktivít človeka v prírodnom prostredí (opatrenia ochrany prírody a ich konkrétna podoba v historických podmienkach)
5. Medzinárodná spolupráca v oblasti environmentálnych problémov (najvýznamnejšie konvencie, dohody s medzinárodnou pôsobnosťou)
6. Medzinárodná spolupráca v oblasti environmentálnych problémov (najvýznamnejšie organizácie s medzinárodnou pôsobnosťou)
7. Druhovú ochranu rastlín (príčiny vymierania jednotlivých druhov rastlín, červené knihy a iné druhy evidencie ohrozených druhov, introdukcia, legislatívne úpravy v rámci druhovej ochrany, medzinárodná spolupráca pri ochrane druhov)
8. Druhovú ochranu živočíchov (príčiny vymierania jednotlivých druhov živočíchov, červené knihy a iné druhy evidencie ohrozených druhov, introdukcia, legislatívne úpravy v rámci druhovej ochrany, medzinárodná spolupráca pri ochrane druhov)
9. Územná ochrana (krajina z hľadiska narušenosti, kategórie CHÚ v SR a vo svete, NATURA 2000 – celoeurópska sieť CHÚ, legislatíva v oblasti územnej ochrany, medzinárodná spolupráca v rámci územnej ochrany)
10. Ochrana prírody v meste, environmentálne problémy v mestskom prostredí
11. Ochrana prírody v meste, starostlivosť o biotopy v urbanizovanej krajine
12. Organizácia starostlivosti o životné prostredie (monitorovací a informačný systém SR, ŠEP-Štátna environmentálna politika, NEAP- Národný environmentálny akčný program, štátna správa a jej kompetencie, inštitúcie zaoberajúce sa ochranou prírody v SR, NGO v SR, právne normy v starostlivosti o ŽP)

Literatúra:

- Nevřelová, M., 2013: Ekozozológia, Univerzita Komenského v Bratislave, Bratislava, 80 s.
Fehér, A., 2021: Globálna environmentalistika, Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, 80 s.
Zákon č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (6/2022)
MŽP, ŠOP SR, 2019: Správa o stave životného prostredia Slovenskej republiky 2019, 57 s.
Sťahel, R., 2020: State k filozofii ekologickej civilizácie, FILOZOFIA, 75, 2020, No 10, pp. 815 – 831

ÚZEMNÁ OCHRANA A VYUŽÍVANIE KRAJINY

1. Vymedzenie pojmov ochrana a tvorba krajiny, krajinná pokrývka, krajinná štruktúra a využívanie krajiny, krajinná pokrývka Európy 2. Zmeny v štruktúre a využívaní krajiny ako dôsledok vplyvu prírodných a socio-ekonomických faktorov, historický vývoj
2. Analýza štruktúry krajiny, vybrané indikátory hodnotenia kompozície a konfigurácie krajinných prvkov, plošné a priestorové parametre, index tvaru, index členitosti.
3. Analýza pôsobenia stresových faktorov v krajine vo vzťahu k intenzite využívania územia človekom, prírodná, kultúrna a devastovaná krajina.
4. Fragmentácia ako indikátor stavu krajiny a biotopov, indikátory fragmentácie.
5. Metódy hodnotenia krajiny, koeficient antropického ovplyvnenia, koeficient ekologickej stability, hodnotenie ekologickej kvality krajiny, index diverzity krajiny.
6. Teoretické východiská pre ochranu a využívanie prírody a krajiny, aplikácia teórie ostrovnej biogeografie, metapopulačnej teórie a matricovo-koridorovo-plôškovej paradigmy.
7. Konceptie ochrany a tvorby krajiny, ekologické siete, zelená infraštruktúra, územný systém ekologickej stability krajiny.
8. Špecifiká využívania, ochrany a tvorby poľnohospodárskej a sídelnej krajiny.
9. Medzinárodné aspekty ochrany krajiny, Európsky dohovor o krajine (EDoK). Medzinárodné kategórie chránených území a Medzinárodné siete chránených území, NATURA 2000.
10. Stupne územnej ochrany prírody a krajiny podľa zákona č. 543/2002 o ochrane prírody a krajiny, kategórie chránených území podľa zákona č.543/2002, ich charakteristika, stupeň ochrany, ochranné pásma, označovanie chránených území
11. Ekonomické nástroje a mechanizmy územnej ochrany (finančný príspevok, náhrada za obmedzenie bežného obhospodarovania, predkupné právo štátu, náhrada škody spôsobená určenými živočíchmi, spoločenská hodnota druhov a biotopov)
12. Ochrana a tvorba lesnej krajiny, kategórie lesov a ich percentuálne zastúpenie v SR, priestorové rozdelenie lesov, hospodárske tvary a hospodárske spôsoby, Program starostlivosti o lesy PSOL, tradícia lesného hospodárstva, obnova lesa

Literatúra:

- Nevřelová, M., 2013: Ekosozológia, Univerzita Komenského v Bratislave, Bratislava, 80 s.
- Ružičková, J., Moravčíková, Z., Lehotská, B.: Ochrana a využívanie krajiny (CD-ROM). Bratislava: Univerzita Komenského, 2009, 1. vyd., 228 s.
- Ružičková, J., Šíbl, J. et al., 2000: Ekologické siete v krajine. Vysokoškolské učebné texty, Prírodovedecká fakulta Univerzity Komenského Bratislava, Slovenská poľnohospodárska univerzita Nitra, 181 pp.
- Míchal, I., 1994: Ekologická stabilita. Brno, Veronica, 2. rozš. vyd., 276 pp.
- Vološčuk I., Šíbl J., 2001: Lesné hospodárstvo a ochrana biodiverzity v lesných ekosystémoch
- Šíbl J., Klinda j., Lisický M. J., 2000: Územná ochrana prírody a starostlivosť o chránené územia
- Zákon NR SR č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny a súvisiace právne normy